

MUNCH-PETERSEN
DEN BORGERLIGE RET
I HOVEDTRÆK

Udvidet udgave ved
W. E. v. Eysen Jørgen Trolle
A. Vinding Kruse

C.E.C. GAD'S FORLAG

Forord

Da den 14. reviderede udgave af *Munch-Petersens* Borgerlige Ret allerede er udsolgt, udsendes hermed en ny udgave.

Person-, familie- og arveret er ligesom i 14. udgave behandlet af *Jørgen Trolle*, §§ 34, 35, 39, §§ 44—52, § 57, §§ 59—61 af *A. Vinding Kruse*, de øvrige afsnit af *W. E. v. Eyben*.

De almindelige formueretsafsnit er søgt forenklet, og en del stof herfra er flyttet til gennemgangen af de enkelte kontraktsforhold. Læren om køb er omarbejdet. Iøvrigt er der foretaget en række ændringer på grundlag af de erfaringer, der er indhøstet ved universitetsundervisningens brug af bogen.

Gengivelserne af skøde, pantebrev og ejendomsblad er fornyede.

Bogens registre er revideret af stud. jur. *Holger Lavesen*.

Januar 1959.

Indholdsfortegnelse

- § 1. *Indledningsbemærkninger om den danske ret i almindelighed* 1-7
Danske lov (1). Andre love og administrative bestemmelser (2). Lovfortolkning (3). Analogi og modsætningsslutning (3). Retspraksis (4). Sædvane (5). Forholdets natur (6). Retsvidenskaben (6). Fremmed ret (6).

Personretten

- § 2. *Fødsel og barndom* 8-11
I. Fosterets retsstilling. Begrebet retsevne 8-9.
II. Børns handleevne 9-11.
Evne til at erhverve rettigheder (9). Erstatningsansvar (9-11). Strafansvar (11). Myndighed (11).
- § 3. *Mindreårighed* 11-19
I. Mindreåriges arbejdsaftaler 11-14.
II. Mindreåriges kontrakter iøvrigt 14-19.
Hovedreglen om formueretlig umyndighed (14). Medkontrahentens adgang til at træde tilbage (14). Tilbagelevering (15). Pengereglen (15). Medkontrahentens og den umyndiges erstatningsansvar (16). Undtagelser fra den formueretlige umyndighed (18). Umyndighedsindsigelsen og ratihabition (19).
- § 4. *Bestyrelsen af de mindreåriges formue* 20-26
A. Overformynderiets bestyrelse 20-21.
B. Værgens bestyrelse 21-26.
1°. Fødte værger (21). 2°. Beskikkede værger (23). 3°. Testamentarisk indsatte værger (23). Betingelser for at være værge (23). Pligt til at være værge (24). Hovedformålet: Godsets bevaring (25). Forbud mod kaution (25). Den umyndiges medvirken (25). Pupilautoriteternes tilsyn (25). Værgens ansvar og regnskabspligt (26). Ad hoc værger (26).
- § 5. *Umyndiggørelse og lavværgemål* 26-32
I. Umyndiggørelse 26-30.
A. Betingelser for umyndiggørelse 26-28.

VIII

- B. Umyndiggørelsens retsvirkninger 28-30.
Tinglysning af umyndiggørelse (28). Særlig personlig umyndiggørelse (29). Beskikkelse af værge (30). Værgens stilling (30). Ophævelse af umyndiggørelse (30).
- II. Lavværgemål 30-32.
A. Betingelser for anordning af lavværgemål 30-31.
B. Lavværgemåls retsvirkninger 31-32.
- § 6. *De sindssyges retsstilling* 33-38
I. Sindssyges erstatningsansvar udenfor kontrakt 33-34.
II. Sindssyges kontrakter 34-35.
III. Tvangsindlæggelse af sindssyge 35-38.
a. Tvangsindlæggelse i h.t. Straffeloven (35).
b. Overøvrighedens farlighedsdekret (36).
c. Tvangsindlæggelse i h.t. loven om sindssyge personers hospitalsophold (36-38). Fremgangsmåden ved indlæggelse (36). Udskrivning (37). Tilsynsværge (37). Domstolsprøvelse (38).

Familieretten

- § 7. *Indledning* 39-41
Slægtskab (39). Svogerskab (41).

Ægteskabet

Begrebet ægteskab, ægteskabslovene (42).

Ægteskabs indgåelse

- § 8. *Forlovelse* 43-47
Forlovelsesbegrebet, ældre ret og fremmed ret (43).
A. Det simple ægteskabsløfte 44-45.
B. Ægteskabsløfte i forbindelse med besvangring 45-47.
- § 9. *Ægteskabsbetingelser* 47-52
I. A. Alder og samtykke 47-48.
a. Ægteskabsalderen (47). b. Samtykke fra forældre eller værge (47).
B. Sindslidelser 48-49.
C. Kønssygdom 49.
II. Slægtskab og svogerskab 49-50.
III. Tidligere ægteskab 50-51.
IV. Økonomiske betingelser 51.
V. Trosbekendelse 51-52.
VI. Børn udenfor ægteskab 52.
Betingelsernes karakter (52).

IX

- § 10. *Lysning* 52-55
I. Prøvelsen af ægteskabsbetingelserne 53.
II. Lysningen 54-55.
III. Fritagelse for lysning 55.
- § 11. *Vielse* 55-58
Ældre ret. Fremmed ret (55).
I. Borgerlig og kirkelig vielse 56-57.
II. Stedet for vielsen 57.
III. Formkrav, hvis overtrædelse bevirker ugyldighed 58.
IV. Efterfølgende kirkelig velsignelse 58.

Ægteskabets retsvirkninger

- § 12. *Ægtefællernes personlige forhold* 59-61
I. Ægtefællerne er ligestillede. Boligvalg 59-60.
II. Troskabspligten 60.
III. Hustruens ret til mandens navn 60-61.
IV. Hustruens indfødsret 61.
- § 13. *Underholdet* 61-67
I. Ægtefællernes indbyrdes underholdspligt 62-65.
Samlevende ægtefæller (62). Samlivet hævet på grund af uoverensstemmelse (63). Fastsættelse og inddrivelse af underholdsbidrag (64). Økonomisk oplysningspligt (65). Skattepligten (65).
II. Forsørgelsespligten overfor det offentlige 65-67.
- § 14. *Formueforhold mellem ægtefællerne* 67-86
Ældre ret (67). Systemet i lov om ægteskabets retsvirkninger: Formuefællesskab, men med særården og særhæften (68).
I. Ejendomsretten 69-71.
A. Formuefællesskabet 69-70.
B. Rettigheder, der falder udenfor det almindelige formuefællesskab 70-71.
a. Personlige og uoverdragelige rettigheder (70).
b. Særeje i h.t. særlig viljesbestemmelse (71).
c. Særeje kan opstå ved bosondring (71).
II. Rådigheden 71-80.
A. Rådigheden over særejet 71.
B. Rådigheden over fællesboet 71-72.
a. Særrådighedsprincippet 71-72.
b. Begrænsninger i rådigheden af hensyn til den anden ægtefælle 72-74.

- 1°. Generel regel om misbrug af rådigheden 72-73.
- 2°. Visse dispositioner kræver samtykke fra ægtefællen 73-74.
 - a. Vedrørende fast ejendom (73). β. Vedrørende løsøre (74).
- c. Råden på den anden ægtefælles vegne 74-78.
 - 1°. Hvornår kan den ene ægtefælle indgå retshandeler, således at også den anden ægtefælle hæfter? (75). 2°. Hvornår kan den ene ægtefælle indgå retshandeler, således at kun den anden ægtefælle hæfter? (77). 3°. Eksstinktionsregel angående løsøre inddraget under den anden ægtefælles erhvervsvirksomhed (77). 4°. Den ene ægtefælle bestyrer sammen med en værge uden pupilauctoriteternes tilsyn den anden ægtefælles bodel, når denne er umyndiggjort (78).
- C. Vederlagskrav, der rejses når fællesboet skiftes 79-80.
- III. Gældsansvaret 80.
- IV. Bosondring 80-81.
 - a. Grundene (80). b. Fremgangsmåden (81).
 - c. Virkningerne (81).
- V. Retshandeler mellem ægtefæller 81-85.
 - A. Aftalefriheden og dens begrænsninger 81-83. Hovedreglen om aftalefrihed (81). Ændringer i formueordningen kræver ægtepagt (82). Gaver kræver som hovedregel ægtepagt (82). Regler der beskytter kreditorerne (83).
 - B. Ægtepagtsformen 84-85. Underskrift (84). Godkendelse (84). Tinglysning (84).

Ægteskabets opløsning

Indledning 86-87.

§ 15. Omstødelse af ægteskabet

87-92

- I. Omstødelsesgrundene 87-90.
 - A. Det offentlige kan eller skal begære ægteskabet omstødt 87-88. a. Blodskam og tvegifte (87). b. Psykiske lidelser, svogerskab (88).
 - B. Ægteskabet kan kun omstødes efter ægtefællernes begæring 88-90. 1°. Forbigående sindsforvirring (89). 2°. Fejltagelse (89). 3°. Sygdomme ved ægteskabets indgåelse (89). 4°. Svig (89). 5°. Tvang (90).

- II. Retsvirkningerne af omstødelse 90-92.
 - A. Delingen af fællesboet 91.
 - B. Godtgørelseskrav — En af parterne i et omstødeligt ægteskab dør 91-92.
 - C. Ingen underholdspligt 92. Hustruens ret til mandens navn 92.

§ 16. Separation og skilsmisse

92-103

Bevilling eller dom 92-93.

- I. Separation 93-98.
 - A. Separationsgrundene 93-94. Mægling og vilkårsforhandling 94-95.
 - B. Separationens retsvirkninger 95-98. Troskabspligt og arveret (95). 1. Opløsning af formuefællesskabet (95). 2. Underholdspligten (95). 3. Underholdspligten overfor børnene (96). 4. Lejligheden (96). 5. Børnenes fordeling (97). 6. Værgemål for børnene (97). Inddrivelse af underholdsbidrag (97). Tilhold om ikke at forrykke boets stilling (97). Samlivsophævelse uden separation (98). Bortfald af separation ved samlivets genoptagelse (98).
- II. Skilsmisse 98-103.
 - A. Skilsmissegrundene 98-101.
 - a. Skilsmisse efter separation 98.
 - b. Umiddelbar skilsmisse 98-101.
 - 1°. Faktisk samlivsophævelse (98). 2°. Rømning (99). 3°. Borteblivelse (99). 4°. Tvegifte (99). 5°. Ægteskabsbrud (100). 6°. Smitte af kønssygdom (100). 7°. Sindssygdom (100). 8°. Mishandling (101). 9°. Straf (101). Mægling og vilkårsforhandling (101).
 - B. Skilsmisens retsvirkninger 101-103.
 - a. Fri adgang til at indgå nyt ægteskab. Hustruens ret til mandens navn. Enkepension. 101-102.
 - b. Formuefællesskabets ophør. Underholdsbidrag. Godtgørelse 102-103.

Børn

§ 17. Ægtebørn

104-114

- I. Hvornår får et barn ægtebarnsstatus? 104-107.
 - A. Børn, der avles med en gift kvinde 104-105.
 - a. Pater est reglen 104. b. Samlejeformodningen gælder ikke, når ægtefællerne er separeret eller lever adskilt på grund af uoverensstemmelse 104-105.

XII

- B. Børn, som er født i ægteskab, men avlet forinden 105-106.
- C. Legitimation af børn, der fødes inden ægteskabet 106.
- D. Børn kan få ægtebarnsstatus gennem anerkendelse, selv om ægtemanden ikke kan være fader til barnet 106-107.

II. Forældrenes pligter og rettigheder overfor børnene 107-113.

- A. Pligten til at forsørge børnene 107-109.
 - a. Den privatretlige forsørgelse 107. b. Overfor det offentlige 107-108. Forældrene har en vis beføjelse til at disponere over barnets indtægter også til fordel for familien som helhed 108-109.
- B. Forældremyndighed 109-113.
 - a. Indhold 109-110. b. Varighed 110. c. Indehaver 110-112. d. Overdragelse af forældremyndighed 112-113.

III. Børneværn 113-114.

IV. Navn, dåb m.v. 114.

§ 18. Adoption

115-120

- I. Betingelser for adoption 115-117.
 - 1. Adoptantens alder. Adoption af egne børn. Ægtefællers adoption (115). 2. Samtykke fra barnet og dets forældre (116). 3. Særlig grund til adoptionen. Andragers evne og vandel (116). 4. Vederlag ved adoption. Autorisation af mellemmand (117).
- II. Retsvirkningerne af adoption 111-113.
 - A. Navn 117. B. Forældremyndighed og værgemål 117. C. Underholdspligt 117-118. D. Arveretlige virkninger 118-119. 1. Loven af 1956 (118). 2. Loven af 1923 (118). a. Adoptivbarnets arveret (118). b. Adoptanternes arveret (119). c. Adoptanterne arvede forud for staten (119). 3. Bevillingerne før 1923 (119). E. Forbud mod ægteskab mellem adoptant og adoptivbarn 119.
- III. Ophævelse af adoption 119-120.

§ 19. Børn udenfor ægteskab

120-136

- I. Ældre ret. Børnelovenes grundprincip. Værgemål og forældremyndighed 120-123.
- II. Arv og navn efter faderen. 123-124.
 - A. Navn 123. B. Arv 123-124.

XIII

- III. Obligatorisk fastslåelse af faderskabet 124-127. Anmeldelse af fødslen (124). Moderens oplysningspligt (125). Anerkendelse af faderskabet til en af politimesteren ført protokol (125). Retten kan fastslå enten faderskab eller bidragspligt (126).

IV. Forsørgelse, opdragelse og uddannelse 127-136.

- A. Den privatretlige forsørgelse 127-132.
 - Faderskabet fastslået (127). Ene bidragspligtig (130). Flere bidragspligtige (130). Bidrag til moderens barselsfærd (131). Aftaler om afgørelse af underholdspligt (131). Faderen eller den bidragspligtige dør (131).
- B. Forsørgelsespligten i forhold til det offentlige 132-134.
 - Moderen fuld forsørgelsespligt, faderen normalt kun forpligtet til bidrag (132). Bidragenes udbetaling af det offentlige (133).
- C. Inddrivelse og sikring af underholdsbidrag 135-136.
- V. Et barn født udenfor ægteskab kan få ægtebarnsstatus ved legitimation 136.

§ 20. Stifbørn

136-138

Arveretten Arveadkomsten

§ 21. Indledning om arverettens natur og begrundelse

139-140

§ 22. Slægtens arv

141-146

- I. Slægtens arv 141-146.
 - Parentelsystemet (141). Første arveklasse (142). Tvangsarv (143). Anden arveklasse (144). Tredie arveklasse (145).
- II. Særregler om børn født udenfor ægteskab 146.
- III. Arvefølgen i len, stamhuse og fideikommisgodser 146.

§ 23. Ægtefællers arv og uskiftet bo

147-154

- I. Ægtefællers arv 147-148.
 - A. Sammen med livsarvinger 147-148. B. Med anden arveklasse 148. C. Med tredie arveklasse 148.
- II. Hensiddet i uskiftet bo 148-154.
 - A. Hensiddet i uskiftet bo med livsarvinger 148-153.
 - a. Betingelserne 149-150. b. Virkningerne 150-152. 1. Genstanden for det uskiftede bo (150). 2. Ægtefællens rådighed (150). 3. Ansvar for gælden (151). 4. Den længstlevendes adgang til at råde ved testa-

XIV

mente. Virkningerne for arvingerne (151). c. Ophør af det uskiftede bo 152-153.

- B. Hensidten i uskiftet bo med udarvinger 153-154. Instituttets historie (153). a. Betingelserne og rådheden (153). b. Skiftet (153).

§ 24. *Testamente*

154-164

- I. Begrebet testamenter. Dødsgaver og dødslejegaver 154-155.
- II. Testamentshabiliteten 155-156.
- III. Testamentsformen 156-159.
 - A. Formkravets begrundelse (156). Notar og vidne-testamenter (157). Formløse testamenter (158).
 - B. Mundtligt nødtestamente (158). Stempelpligt (159).
- IV. Testationskompetencen 159-161.
 - 1°. Udvidet kvalitativ råden (159). 2°. Båndlæggelse (159). 3°. Udvidet testationskompetence m.h.t. visse landejendomme (160). Bestemmelse om ligbrænding (161).
- V. Tilbagekaldelse af testamenter 161-164.

Normalt frit tilbagekaldelige (161). 1°. Akquisitive og konservative arvepagter (162). 2°. Gensidige testamenter (162).

Arvefaldet

§ 25. *Arvens erhvervelse*

165-171

- I. Arveladers død må bevises. Særlig om borteblevne 165-169. Død kan bevises ved dødsattest eller vidneførsel (165). Lov om borteblevne og dens begrundelse (165).
 - 1°. Værgebestyrelse (166). 2°. Dødsformodningsdommen, dens virkninger og bortfald (166). 3°. Skiftet skal finde sted efter 20 års værgebestyrelse (168).
- II. Arvingen skal have overlevet arvelader 169-170.
 - A. Der er ikke vished for at arvingen har overlevet 169.
 - B. Der er vished for at arvingen har overlevet, men dens opholdssted er ubekendt 169-170.
- III. Bortfald af arveret 170-171.
 - A. Bortset fra arveafkald overfor arvelader er dispositioner over ventendes arv forbudt 170.
 - B. Forbrydelse af arveret 171.

§ 26. *Arvens deling og gældens betaling*

171-177

- I. Universalsuccessorer og legatarer 171-172.

XV

- II. Arvingernes indbyrdes forhold og forholdet til kreditorerne 172-177.

- A. Arvingernes gældsansvar 172-175.

a. Gældsfragælsesboer (172). b. Offentlige vedgælsesboer (173). c. Privat skiftede boer (174).

- B. Arvens deling 175-177.

Udlæg efter vurdering (175). Afkortning af forstrækninger ydet af forældre (175). Arveforskukskontrakt (177). Arveafgift (177).

§ 27. *Særlige regler om skiftet, når der efterlades en ægtefælle*

177-180

- A. Opøsning af formuefællesskabet 177-178.

- B. Delingen af afdødes boslod 178-179.

Særlig adgang til at foretage udlæg efter vurdering (178). Tinglyst skifteekstrakt (179).

- C. Regler vedrørende den længstlevendes bodel 179-180.

- D. Formuefællesskabets ophør ved skilsmisse, separation og bosondring 180.

Formueret - Ejendomsret

Rettighedernes almindelige karakter

§ 28. *Formuerettigheder*

181-184

- I. Genstanden: Alle økonomiske goder 181.

- II. Indholdet: Faktisk og retlig råden 181-184.

§ 29. *Den fuldstændige ejendomsret og de begrænsede rettigheder*

184-189

- I. Den fuldstændige ejendomsret 184.

- II. De begrænsede rettigheder 184-187.

- A. Brugsret 185.

- B. Servitutter 185-187.

1°. Rådighedsservitutter, tilstands- og tilegnelses-servitutter 185-186. 2°. Synbare og usynbare servitutter 186. 3°. Reelle og personelle servitutter 186. 4°. Offentlige og private servitutter 186-187.

- C. Panteret 187.

- D. Tilbageholdsret 188.

- E. Grundbyrder 189.

§ 30. *Fordringsret*

189-191

- I. Fordringsrettens begreb 189-190.

- II. Artsbestemte og individuelt bestemte ydelser 190-191.

- § 31. *Ophavsret* 191-193
- I. Forfatter- og kunstnerret 191-193.
 - II. Patenter, varemærker m.v. 193.
 - III. Fællesbenævnelser for disse rettigheder 193.
- § 32. *Formuerettigheders retsbeskyttelse* 193-199
- I. Privat søgsmål til gennemførelse af retten 194-197.
 - A. Anerkendelsessøgsmål 194.
 - B. Fuldbyrdelessøgsmål 194-195.
 - C. Fogedforbud 195.
 - D. Udleveringssøgsmål 195-197.
 - II. Erstatningsansvar 197.
 - III. Strafansvar 197-198.
 - IV. Selvtægt og nødværge 198-199.
- § 33. *Begrænsninger i formuerettighedernes indhold* 199-207
- I.
 - A. Privat nødret 200.
 - B. Naboret 200-202.
 - II. Offentlige indgreb 202-207.
 - A. Ekspropriation 202-203.
 - B. Almindelige ejendomsreguleringer 203-207.
 - 1°. Jordlovgivningen 203-206.
 - a. Landbrugsejendomme (203). b. Forpagtning af landbrugsejendomme og andre brugsforhold på landet (204). c. Statshusmandsbrug. Begrænsninger i adgangen til at eje flere landbrugs-ejendomme (205).
 - 2°. Naturfredning, bygge- og byplanlovgivningen 206-207.
 - a. Naturfredning (206). b. Regulering af byggeriet og bebyggelsen (206).

Rettighedernes stiftelse og overdragelse

Fremstillingens system 208-209.

Kontrakter

- § 34. *Om kontraktens indgåelse og gyldighed mellem parterne* 209-230
- Aftaleloven. Kontraktens forpligtende kraft 209-210.
 - I. Kontraktens indgåelse 210-214.
 - Formkrav ved kontraktsaffattelsen 210. A. Løftet og dets afgivelse. Tilbagekaldelse af løfter 210-212. B. Aksept af løfter 212-214.
 - II. Ugyldige løfter 214-226.
 - A. Inhabilitet 214.

- § 40.
- 1°. Hæve købet (samst standsningsret og tilbage-tagelsesret) (302). 2°. Erstatning, når købet hæves (303). 3°. Erstatning, når købet fastholdes (303).
 - 4°. Sælgerens reklamationspligt (304).
- B. Misligholdelse fra sælgerens side 304-318.
- a. Køberens betalingspligt 304.
 - b. Forsinkelse med salgsgenstandens levering 305-309.
 - 1°. Køberens adgang til at hæve købet (305).
 - 2°. Erstatning, når købet hæves (306-309).
 - a. Specieskøb (306). β. Genuskøb (307).
 - 3°. Erstatning, når købet fastholdes (309).
 - c. Mangler ved salgsgenstanden 309-317.
 - (A) Hvornår er genstanden mangelfuld? 309-311.
 - (B) Køberens beføjelser 311-314.
 - a. Mangelsbeføjelserne ved specieskøb 311-313.
 - 1°. Forholdsmæssigt afslag (311). 2°. Hæve købet (311). 3°. Erstatning (312). 4°. Pligt til af-hjælpning af mangelen (313).
 - β. Mangelsbeføjelserne ved genuskøb 313-314.
 - 1°. Forholdsmæssigt afslag (313). 2°. Hæve købet (313). 3°. Erstatning (314). 4°. Omlevering (314).
 - (C) Sælgers ansvar for farlige egenskaber ved salgsgenstanden 314-315.
 - (D) Omstændigheder der udelukker mangelsbe-føjelserne 315-317.
 - Køberens påpasselighedspligt (315). Sælgerens ret til at afhjælpe mangelen (315). Auktions-salg (316). Reklamationspligt (316). Forældelse (316).
 - d. Vanhjemmel 317-319.
 - 1°. Adgangen til at hæve købet (317).
 - 2°. Vanhjemmelsansvar (318).
- IV. Risikoens overgang 319-321.
- V. Fordringshaveremora 321-322.
 - A. Køberens 321-322. B. Sælgerens 322.
- VI. Køb på afbetaling 322-325.
- VII. Konsignation 325-326.
- § 46. *Gaver* 326-329
- § 47. *Leje* 329-338
- I. Lejelovgivningen 329-331.

XXII

II. Lejerettens stiftelse og beskyttelse overfor trediemænd 331-332.

III. Lejeaftalens indhold og misligholdelse 332-338.

A. Udlejerens pligter 332-334.

a. Det lejede skal stilles til rådighed til aftalt tid 332-333.

b. Mangler ved lejligheden 333-334.

c. Vedligeholdelsespligten påhviler i almindelighed ejeren 334.

B. Lejerens pligter 334-338.

a. Lejen 334-335. b. Pligt til at omgås forsvarligt med lejligheden. Forandringer i lejligheden 335-336.

c. Brug af lejligheden til andet end aftalt formål. Fremleje 336. Udlejerens beføjelser i tilfælde af lejerens misligholdelse 336-337.

Beskyttelse af erhvervsvirksomheder i lejede lokaler 338.

§ 48. *Lån til brug. Forvaring. Lån til eje*

338-343

I. Lån til brug 338-340.

A. Låneaftalen 338.

B. Låntagerens ansvar 338-339.

C. Långiverens ansvar 339-340.

II. Forvaring 340-341.

A. Depositum regulare 340.

B. Depositum irregulare 340-341.

III. Lån til eje 341-343.

A. Forskelle fra lån til brug og depositum irregulare 341.

B. Långiverens pligter 341-342.

C. Låntagerens pligter 342-343.

a. Tilbagebetaling af lånet (342). b. Renter (342).

Gældsbreve og anvisninger m.v.

§ 49. *Gældsbreve*

344-353

I. Gældsbreve 344-352.

Begrebet gældsbrev 344.

A. Kreditors fordele ved at få et gældsbrev 344-345.

B. Omsætning af gældsbreve 345-351.

Hvilke gældsbreve er omsætningsgældsbreve? 345-347.

1°. Ved omsætningsgældsbreve fortaber udstederen en række indsigelser overfor en godtroende om-

XXIII

sætningserhverver 347-349. a. Fortabelige indsigelser (347). b. Ufortabelige indsigelser (348).

2°. Ved overdragelse af omsætningsgældsbreve kan en omsætningserhverver erhverve ret, selv om overdrageren manglede ret til at råde over gældsbrevet eller var umyndig 349-350.

3°. Legitimationsregler, der afgør hvem skyldneren ifølge et omsætningsgældsbrev kan eller skal betale til 350-351.

C. Mortifikation af værdipapirer 351-352.

II. Andre negotiable dokumenter 352-353.

III. Legitimationspapirer 353.

§ 50. *Veksler, checks og andre anvisninger*

353-369

I. Veksler 353-365.

Veksellovgivningen, vekselformularer og personbenævnelser 353-358.

A. Retsforholdet mellem de oprindelige parter 358-359.

B. Overdragelse af veksler 359-361.

a. Legitimationsregler (359). b. Fortabelse af indsigelser (360). c. Fortabelse af rettigheder (360).

C. Kredsen af vekselforpligtede 361-362.

D. Regressen mod endossenter og trassent. Forældelse af kravene 362-365.

a. Vekselomgangen (362). b. Forældelse af vekselkrav (364).

Egne veksler 365.

II. Checks 365-368.

III. Andre pengeanvisninger 368.

Sikringskontrakter

§ 51. *Kaution*

370-374

§ 52. *Forsikring*

374-384

I. Forsikringsinstituttet. Forsikringsaftaleloven 374.

II. Forsikring i almindelighed 374-379.

A. Forsikringsaftalens forudsætninger 374-377.

a. Urigtige oplysninger, svigagtig fortielse (375).

b. Undladte oplysninger iøvrigt (376). c. Fareforøgelse (376). d. Sikkerhedsforskrifter (377).

B. Selskabets stilling når forsikringsbegivenheden indtræder 377-379.

a. Fremkaldt af den sikrede (377). b. Trediemand ansvarlig (378). c. Manglende redningsforanstaltninger fra den sikredes side (378).

XXIV

- III. Skadesforsikring 379-380.
- IV. Livsforsikring 380-382.
- V. Andre forsikringsarter, der falder under Forsikringsaftaleloven 382.
- VI. Den sociale forsikring 383.

- 24
- Pant
- § 53. *Panteret og panteretstyper* 384-387
- I. Panterettens indhold 384-385.
 - II. De forskellige panteretstyper 385-387. A. Pant i fast ejendom, løsøre og fordringer 385. B. Håndpant og underpant 385-386. C. Kontraktspant, retspant, lov- og retsbestemt pant 386-387.
- § 54. *Underpant i fast ejendom* 387-398
- I. Panterettens stiftelse og tinglysning 387-392.
 - A. Pantebrevets oprettelse og tinglysning 387-392. Pantebrevsformularer (387). Kredit- og hypotekforeningslån (391). Tinglysningen (391).
 - B. Aflysning af pantebreve 392.
 - II. Panterettens genstand 392-394.
 - A. Deklaratoriske regler angående panterettens genstand 392-393.
 - B. Ugyldighed af visse ejendomsforbehold 393-394.
 - III. Begrænsninger i pantsætters rådighed 394-395.
 - IV. Retsforholdet mellem flere panthavere 395-396.
 - V. Panthavers fyldestgørelse 396-397.
 - 1°. Umiddelbart udlæg, tvangsauktion (396). 2°. Overtagelse af ejendommen til brugeligt pant (397).
- § 55. *Underpant i løsøre* 398-401
- A. Almindeligt pant og pant i tingsindbegreb 398-399.
 - B. Underpant i bestemte løsørestande 399-401.
- 25
- § 56. *Håndpant* 401-403
- § 57. *Pant i rettigheder* 403-406
- I. Stiftelse 403-404.
 - II. Beskyttelse 404-405.
 - Omsætningsgældsbreve (404). Simple fordringer (405). Kontrabøger (405).
 - III. Fyldestgørelse 405-406.
- § 58. *Tilbageholdsret og grundbyrder* 406-409
- I. Tilbageholdsret 406-408.
 - II. Grundbyrder 408-409.

XXV

Aftaler om arbejdsydelser m.v.

- § 59. *Tjenestekontrakter* 410-417
- I. Lovregulering 410-416.
 - A. Medhjælperloven 410-413.
 - B. Funktionærloven og Ferieloven 413-414.
 - a. Funktionærloven 413. b. Ferieloven 413-414.
 - C. Lærlingeloven 414-415.
 - D. Arbejderbeskyttelseslovgivningen 415-416.
 - E. Sømandsloven 416.
 - II. Regulering ved kollektive overenskomster 417.
- § 60. *Entreprise og transportkontrakter* 417-418
- I. Entreprisekontrakter 417.
 - II. Transportkontrakter 417-418.

26

Rettigheders ophør

- § 61. *Opfyldelse, forældelse og andre ophørmåder* 419-432
- I. Opfyldelse, fordringshavermora og modregning 419-426.
 - A. Opfyldelse, *Condictio indebiti*, *datio in solutum*, novation og eftergivelse 419-422.
 - B. Fordringshavermora 422-424.
 - C. Modregning 425-426.
 - II. Betingelser og tidsfrister 426.
 - III. Opløsning 426-432.
 - A. Umulighed og konfusion 426.
 - B. Forældelse 426-431.
 - a. Forældelse af fordringer 426-430.
 - Forældelsesreglen i Danske Lov (427). Forældelsesloven (428). Andre forældelsesregler (430).
 - b. Forældelse af panterettigheder 430-431.
 - c. Forældelse af krav på individuelt bestemte genstande 431.
 - C. Prækclusion 431-432.

27

Selskabsret

- § 62. *Interessentskaber og andre sammenslutninger* 433-435
- § 63. *Ansvarlige interessentskaber* 435-438
- Anmeldelse af landesselskaber til handelsregisteret (435).
 - A. Interessenternes indbyrdes forhold 435-436.
 - B. Forholdet til omverdenen 436-437.

- C. Overdragelse af andel i interessentskab 437-438.
D. Opsigelse af interessentskab 438.

§ 64. *Selskaber, hvor ansvaret kan være begrænset*

438-448

- A. Kommanditselskaber 438-439.
B. Partrederier 439.
C. Aktieselskaber 439-446.
1°. Principperne i Aktieselskabsloven (439). 2°. Aktieselskabsbegrebet (441). 3°. Stiftelsen (441). 4°. Kapitalen og aktiebrevene (443). 5°. Sikring af kapitalens tilstedeværelse (444). 6°. Aktieselskabets navn (444). 7°. Generalforsamlingen (444). 8°. Bestyrelse og direktion (445). 9°. Årsregnskabet (446). 10°. Opøsning af aktieselskaber (446).
D. Andelsforeninger 446-448.

Konkursret

§ 65. *Konkurs, tvangsakkord og frivillig akkord*

449-454

- I. Konkursinstituttets begrundelse 449.
II. Konkursens indtræden 449-450.
III. Konkursens betydning i almindelighed 450.
IV. Opgørelsen af boet 450-452.
A. Konkursmassen 450.
B. Boets passiver — Konkursordenen 450-452.
V. Afkræftelse 452-454.
A. Begunstigelser af enkelte kreditorer 452.
B. Objektivt mistænkelige dispositioner til fordel for enkelte kreditorer 452-453.
C. Gaver, livsforsikringer og afhændelser mellem pårørende 453.
D. Omstødelse udenfor Konkurslovens afkræftelsestilfælde 453-454.

VI. Tvangsakkord og frivillig akkord 454.

Sagregister

455

Følgende fremstillinger er særlig benyttet

- Ernst Andersen*: Ægteskabsret. I. 1954. II. 1956.
Viggo Bentzon: Personretten. 3. Udg. 1930. Familieretten. I. 1924. II. 1926. Den danske Arveret. 3. Udg. 1931.
O. A. Borum: Arveretten. 1950.
» » Arvefaldet. 1956.
» » Personretten. 3. Udg. 1953.
» » Familieretten. I. 2. Udg. 1945. II. 2. Udg. 1946.
W. E. v. Eyben: Formuerettigheder. 1958.
» » Panterettigheder. 1959.
Stephan Hurwitz: Tvistemaal. 1941.
» » Den danske Kriminalret. Alm. Del. 1950—1952. Spec. Del. 1955.
Knud Illum: Forelæsninger over almindelig Formueret. 3. Udg. 1950.
» » Servitutter. 1943. Ejendomsforbehold. 1946.
» » Tinglysning. 1950.
» » Dansk Tingsret. I—II. 1952.
Stig Juul, Alf Ross, Jørgen Trolle: Indledning til Retsstudiet. 1956.
A. Vinding Kruse: Restitutioner. 1950.
Fr. Vinding Kruse: Ejendomsretten. I—III. 3. Udg. 1951.
» » » Retslæren. I. 1943.
Jul. Lassen: Haandbog i Obligationsretten. Almindelig Del. Tredie Udgave. 1917—1920. Speciel Del. 1897. Lærebog i Obligationsrettens specielle Del. Fjerde Udgave ved *Henry Ussing*. 1931.
H. Matzen: Forelæsninger over den danske Tingsret. 2. Udg. 1884.
Erwin Munch-Petersen: Tvangsfuldbyrdelse og foreløbige Retsmidler.
» » » 1948.
» » » Skifteretten. 1956.
Kristian Sindballe: Dansk Selskabsret. I og III ved *Niels Klerk*. 1949. II og IV-6. 1930—1935.
Fredrik Stang: Norsk Formueret. I. Indledning til Formueretten. Tredie Udgave. 1935.
Carl Torp: Dansk Tingsret. Anden Udgave ved *L. A. Grundtvig*. 1905.
Henry Ussing: Aftaler paa Formuerettens Omraade. 3. Udg. 1950.
» » Dansk Obligationsret. Almindelig Del. 3. Udg. 1946.
» » Køb. 2. Udg. 1950.
» » Enkelte Kontrakter. 2. Udg. 1946.
» » Erstatningsret. 1947.
A. S. Ørsted: Haandbog over den danske og norske Lovkyndighed. 1.—6. Bind. 1822—35.